



Vänsterpartiet
Budgetförslag 2015-2017
Landstinget Sörmland



Vänsterpartiet tar ansvar

Utgångspunkten för Vänsterpartiets budgetförslag 2015-2017 i Landstinget Sörmland är ett sammanhållet län, grundat på social rättvisa och delaktighet. Vi vill bidra till att öka den sociala och ekologiska hållbarheten i länet, där alla invånare har rättvis tillgång till gemensamma resurser.

Vänsterpartiet arbetar för en offentligt finansierad och demokratiskt styrd vård. Vi vill ha en jämlik och behovsstyrd vård präglad av inflytande för patienter och personal, en vård med hög tillgänglighet och god kvalitet.

I vårt budgetförslag lyfter vi de områden vi särskilt vill värna, där vi vill göra satsningar eller där vi har avvikande förslag. Vi kommenterar inte närmare de områden där Vänsterpartiet har gemensamma utgångspunkter och förslag med fyrpartikoalitionen. På sidan 16 presenterar vi våra överenskommelser.

Hälso- och sjukvården är en av hörnstenarna i den svenska välfärdsmodellen och ska ha låga eller inga avgifter. Vi vill vårda varje skattekrona så att skattemedel avsedda för vård också går till vård. Därför är vi för en vård fri från vinstuttag och anser att eventuella överskott ska återinvesteras. Vi vill inte se fler privatiseringar. Vår politik ger valmöjlighet för den enskilde och många olika typer av utförare, samtidigt som medlen går dit där de bäst behövs.

Rätten till en god hälsa är en grundpelare i vårt samhälle. Den främsta orsaken till en försämrad folkhälsa är om orättvisorna ökar. En frisk befolkning gynnar inte bara individen, utan även hela samhällets ekonomi, produktivitet och framtidstro. Att arbeta för en god folkhälsa är därför viktigt ur flera perspektiv. Alla som söker vård ska bemötas professionellt och med respekt. Vården ska planeras utifrån patientens behov, inte utifrån vårdapparatusens organisation. Patienterna ska vara delaktiga i sin egen vård. Det är viktigt att individen och de närstående uppmärksammas. Asylsökande, papperslösa och gömda ska garanteras sjukvård på samma villkor som medborgare i Sörmland.

Vi vill fördela de tillgängliga vårdresurserna mellan förebyggande och sjukvårdande insatser. Förebyggande arbete, satsningar på folkhälsa och sociala investeringar måste prioriteras för att nå målet Sveriges friskaste län 2025.

Sociala investeringsfonder är särskilt lämpliga att användas för utvecklingsarbete inom verksamheter som kräver samarbete mellan landstinget och kommunerna, till exempel insatser för barn och ungdomar med särskilda behov.

Vi vill minska avståndet mellan oss förtroendevalda och dem som berörs av besluten. Det är viktigt att personal, patienter, anhöriga och övriga boende i länet känner förtroende för landstinget som organisation och det arbete vi utför inom olika områden.

Ett gott omhändertagande grundas i att personalen litar på sin arbetsgivare och kan påverka sin arbetssituation. Välfärdssektorn behöver utveckla former för arbetsplatsdemokrati där de anställdas inflytande stärks.

Att bygga ut den skattefinansierade välfärden handlar om att investera långsiktigt för att stärka produktionsförmågan och höja levnadsstandarden. Vi vill att den offentliga konsumtionens andel av BNP ska öka. Krav på löner och villkor i enlighet med kollektivavtal i all offentlig upphandling ska följas, också av underleverantörer.

Landstingets styrmodell

Det är av central betydelse i en demokratiskt styrd organisation att politiska beslut ger ett tydligt avtryck i verksamheten. Det ska vara en tydlig rollfördelning mellan politiker, tjänstemän och verksamhet.

Vänsterpartiet följer i detta dokument den styrmodell fyrpartikoalitionen tillämpar. Den politiska styrningen av landstingets verksamheter behöver förbättras. Vi ser en levande medborgardialog som ett viktigt verktyg för hur vi inom politiken bör utveckla Landstinget Sörmland.

Balanserad styrning

Den styrmodell som Landstinget Sörmland tillämpar är balanserad styrning. Den balanserade styrningen är en strukturerad metod som ger förutsättningar att styra mot och följa upp de landstingsövergripande mål som landstingsfullmäktige fastställt som strategiskt viktiga och därigenom skapa en tydlig styrningslogik som sträcker sig från politik till praktik. För att skapa balans i budgeten och för att kunna bedöma konsekvenserna av de strategiska målen görs en utförligare beskrivning av valda mål utifrån följande fem perspektiv:

- Medborgarperspektivet
- Personalperspektivet
- Process- och förnyelseperspektivet
- Miljöperspektivet
- Ekonomiperspektivet

Medborgarperspektivet är överordnat och strategierna i övriga perspektiv ska understödja måluppfyllelsen i medborgarperspektivet.

Medborgarperspektivet



Förutsättningar

Medborgarperspektivet är det främsta och överordnade perspektivet. Det innebär att landstingets verksamheter utgår från medborgarens behov och förutsättningar. Medborgare innefattar bland annat rollen som brukare, patient, besökare, kollektivresenär och anhörig. Medborgarperspektivet innefattar även asylsökandes, papperslösas och gömdas möjlighet till vård och barns särskilda rättigheter.

Strategiska mål

Landstinget bidrar till god livskvalitet, jämlik hälsa samt en livskraftig och levande region genom verksamhet som utmärks av god kvalitet, tillgänglighet, öppenhet, respektfullhet och delaktighet i syfte att bli Sveriges friskaste län.

En fungerande välfärd

Grunden för ett jämlikt och solidariskt samhälle är en fungerande välfärd. Hälso- och sjukvården är en viktig del av välfärden. För att uppnå ett mer jämlikt samhälle måste vi minska segregationen. Det är genom ett kraftfullt förebyggande arbete som vi kan möta behoven inom framtidens sjukvård. Folkhälsoarbetet ska bedrivas i nära samarbete med länets kommuner och arbetet i utsatta områden ska prioriteras. Asylsökande, papperslösa och gömda ska fortsatt ha rätt till hälso- och sjukvård på samma villkor som övriga sörmländska invånare. Genusperspektivet behöver stärkas i vården.

En trygg vård med patienten i fokus

Sörmlänningarna ska känna trygghet och tillit i sina kontakter med landstinget. Vem man är, var man bor eller var man kommer ifrån, ska aldrig hindra någon att söka vård inom Landstinget Sörmland. Alla ska bemötas med respekt, god service samt lättillgänglig och relevant information utifrån sina unika behov.

Utvecklings- och förbättringsarbete ska ske i nära samarbete med brukar-, patient- och anhörigföreningar. Anhöriga gör varje dag stora insatser för sina närstående. Arbetsmetoder som prioriterar patienternas behov och önskemål behöver ständigt utvecklas, inte minst utifrån den nya patientlagen.

En väl fungerande och allsidig sjukvård är tillgänglig för alla och anpassad efter de lokala förhållandena i länets olika delar. Kvalitet, bemötande och tillgänglighet måste utvecklas och förbättras för att ge trygga möten i vården. Vi vill se ersättningsmodeller som premierar långsiktighet, folkhälsa och som sätter patienten i fokus.

Grunden i framtidens hälso- och sjukvård ska vara ett nätverk runt patienten, vilket kräver en sammanhållen helhet som gör det lätt för patienten att hitta rätt. Vården ska vara lätt att nå och lätt att förstå.

Sjukvård är en riskfylld och komplex verksamhet och patientsäkerheten måste prioriteras. Insatser för att förebygga vårdrelaterade infektioner ska intensifieras. Städning är grunden för vårdhygienens kvalitet och städpersonalen ska vara en del av patientsäkerhetsarbetet och en resurs i arbetet mot vårdrelaterade infektioner.

Vården nära dig

Vårdcentralerna är ofta ingången till sjukvården. Primärvården har under en mängd av år fått ett allt större ansvar för hälso- och sjukvården. Vården ska vara lättillgänglig och ha hög kvalitet. Inom primärvården vårdas hela människan genom hela livet.

Att kunna förstå och göra sig förstådd inom vården är en rättighet. Direkt kontakt och någon form av öppen mottagning måste kunna erbjudas på vårdcentralerna.

Vänsterpartiet anser att vårdcentralernas verksamhetsområde kan vidgas genom att specialistvård som patienterna ofta är i behov av flyttas ut till vårdcentralerna vissa tider. Ett exempel på detta är specialistfotvård för diabetespatienter.

Att intensifiera arbetet med folkhälsa på vårdcentralerna är en satsning på jämlikhet och jämställdhet. Särskilda insatser för att göra vården jämlik är viktiga och projekt pågår inom ramen för Framtidens hälso- och sjukvård. Hälsosamtal för vissa åldersgrupper är ett bra exempel.

Vi ser positivt på en samlokalisering av samhällsservice så som försäkringskassa, familjecentral, socialtjänst, apotek och arbetsförmedling. Detta skulle placera vårdcentralen mitt i byn, något som måste finnas med i samhällsplaneringen.

Ett alltför stort fokus på besöksstatistik är negativt för utvecklingen av primärvården. Uppdragsersättning och en breddning av vårdcentralernas verksamheter är en fördel för patienterna och för tillgängligheten. Vårdcentralerna bör utveckla tids- och ekonomisparande mottagningsverksamhet så att patienten möts av för åkomman lämplig personal, inte alltid en läkare. Distriktssköterska, sjukgymnast eller samtalsbehandlare kan i många fall vara första instans.

Till primärvården kommer ofta personer med psykiatrisk eller psykologisk problematik. Därför bör vårdcentralens personal ha grundläggande kompetens inom detta område. Antalet suicid i länet måste minskas, det förebyggande arbetet och stöd till drabbade anhöriga är viktiga prioriteringsområden.

Folkhälsoarbete är viktigt för att nå målet att bli Sveriges friskaste län 2025. Vårdcentralen ska kunna vara en första hjälp vid missbruksproblem, både rådgivande och genom folkhälsosatsningar. Rökavvänjning inför operationer är redan rutin, men även i den förebyggande hälsovården bör en satsning på rökavvänjning intensifieras. Våld i nära relationer är viktigt att uppmärksamma, liksom övergrepp mot barn.

Ett tryggt län att växa upp i

Barns sjukdomar är ofta svåra att diagnostisera och behöver specialistkompetens. Många barn lever i en utsatt situation och föräldrar ska aldrig behöva överväga vårdinsatser. All barnsjukvård ska vara avgiftsfri och specialister ska finnas tillgängliga kvällstid och helger. Vi vill se en utökad akutberedskap och specialistvård för barn och

unga. TBE-vaccin utan besöksavgift ska erbjudas barn och unga i länet.

Barn skall skrivas in i vårdprogrammet för samarbete med kommunerna om rätten till hemsjukvård vid behov. Samarbetet mellan landstinget och elevhälsovården behöver stärkas. Detta skulle innebära en förbättrad vårdkedja för barn och unga.

Vi vill utöka familjecentralernas verksamhet med föräldrautbildning för familjer med skolbarn. Vi vill att det ska finnas minst en familjecentral i varje kommun. Fler familjecentraler bör öppnas i Eskilstuna och Nyköping. Familjecentralerna spelar en mycket viktig roll i det förebyggande arbetet och för att skapa en jämlik vård.

Många unga mår psykiskt dåligt och för att förebygga såväl psykisk som sexuell ohälsa behöver personalen på ungdomsmottagningarna förstärkas. Ungdomsmottagningarna är en viktig första ingång till vården, ett sätt att stärka första linjens psykiatriska vård. Alla upp till 23 år är välkomna på ungdomsmottagningarna, men personalen räcker inte till. Vi ser ett ökat behov av barnmorskor och möjlighet till samtalsterapi.

Specialistvård

Det förebyggande arbetet med ungas psykiska mående är viktigt, exempelvis risk för självskadebeteenden och suicid. Vi vill göra en satsning på samtalsterapi för unga, gärna i samarbete mellan BUP och ungdomsmottagningarna.

Bristen på barnmorskor är alarmerande i hela Sverige. Vi vill att landstinget gör ett försök där barnmorskor i förlossningsvården avlastas genom doulor. En doula är en kvinna som stödjer den havande kvinnan vid förlossning och tiden före och efter. Flerspråkiga doulor som stöd för kvinnor med utländsk bakgrund prioriteras.

Kontaktsjuksköterskor är viktiga för att tillgodose patienters behov av stöd, information och uppnå en mer jämlik vård. Denna kompetens är viktig inom cancervård, IBD (mag-tarmsjukdomar) och diabetesvård.

Snabb vård är avgörande när en person insjuknar i cancer. Vi vill att mammografi ska vara avgiftsfri, men vid ej avbokat besök tas avgift ut.

Vi vill erbjuda olika behandlingsalternativ inom den psykiatriska vården. Patienter ska bedömas utifrån sin problematik ur så många perspektiv som möjligt.

Det saknas mellanvårdsformer som skulle kunna avlasta slutenvården. Samarbete med kommunerna vid öppenvård på beroendecentrum är grundläggande. Slutenvårdsplatser för abstinensbehandling behövs på sjukhusen. Vi behöver finna metoder för att behandla nya droger och spelberoende.

Beroendecentrum Ung i norra länet behöver en motsvarighet i söder. Ett utvecklingsprojekt med särskild abstinensbehandling för unga borde startas. Samarbete med kommunerna för fortsatt vård och uppföljning är angeläget. Hälsoundersökningar och somatisk vård ska vara en del av beroendevården, då allvarliga sjukdomar och handikapp ofta är en av konsekvenserna vid missbruk.

Tandvård

Vänsterpartiet anser att höga tandvårdskostnader är oacceptabla. Vi betraktar tandvården som en del av hälso- och sjukvården och anser därför att kostnaderna för tandvård på sikt ska ingå i ett gemensamt högkostnadsskydd för vård, mediciner och

hjälpmedel. Vår uppfattning är att reglementet ska ändras så att de även tillämpas för patienter som drabbas av tandskador till följd av en avslutad behandling.

Barn och unga har fri tandvård tills det år de fyller 22 år. Därefter slutar många unga att gå till tandläkaren. Vår målsättning är kostnadsfri tandvård för unga till och med 25 års ålder.

Stödjande verksamhet

Sjukresor och sjuktransporter är en del av vården och behöver förbättras för att Sörmlands sjukhus ska kunna fungera som en helhet. Vänsterpartiet anser att sjukresor med kollektivtrafik ska vara avgiftsfria. Multisjuka äldre behöver i högre utsträckning beviljas sjukresor.

Fler sörmlänningar kan få ett bättre liv med hjälp av den tekniska utvecklingen. Habilitering ska vara hälsofrämjande och skapa förutsättningar för att personer med funktionsnedsättningar ska kunna vara aktiva, kunna göra sina egna val och kunna vara delaktiga i samhället. Brukare och anhöriga ska vara delaktiga i val av habilitering. Handikapporganisationerna ska ses som en resurs med sin breda och djupa kunskap.

Det planerade införandet av en centrumbildning för barn och unga med neuropsykiatrisk problematik kommer att innebära en möjlighet till en gemensam ingång och samlad utredning för dessa barn. Modellen bör också kunna användas för vuxna med neuropsykiatrisk problematik.

Hjälpmedel ska vara prisvärda och subventioner likvärdiga utifrån behov.

Sörmland, en kulturell enhet

Sörmland är ett län i förändring och med goda utvecklingsmöjligheter. Vi har ett strategiskt läge, nära till Stockholm, övriga Mälardalen och Östergötland. Vi har landsbygd, större och mindre samhällen och en växande befolkning. Pendlingsmöjligheterna är mycket viktiga för våra medborgare.

Ett rikt kulturliv är en källa för personlig utveckling och hälsa. Folkbildning och utbildning genom kulturverksamhet och folkhögskolor är viktiga verktyg för att åstadkomma samhällsförändring och utveckling av demokratin. Vänsterpartiets initiativ att införa rehabilitering genom kultur på recept ska fortsätta under perioden.

Kultursamarbetet måste öka mellan länets kommuner och landstinget. Vi anser att den regionala kulturplanen enligt samverkansmodellen ska tolka sitt uppdrag så att samarbetet med det fria kulturlivet och kulturföreningar ökar.

Vi strävar efter att kulturen ska komma alla till del i länet. Barn, ungdom, sjuka och människor med funktionsnedsättningar ska prioriteras i kulturutbudet.

Länsbibliotek Sörmland är en viktig institution inom folkbildningsarbetet. Det fungerar som en drivande kraft och samarbetspartner för de kommunala biblioteken.

Sörmlands museum ska aktivt samarbeta med kommunerna om lokala utställningar och andra kulturarrangemang samt driva en aktiv kulturmiljövård. Vänsterpartiet ser positivt på en samlokalisering av länsmuseets och kommunens kulturverksamheter i Nyköpings hamn. Besök på museer ska vara avgiftsfria.

Vänsterpartiets målsättning är att garantera ett rikt och varierat utbud av folkbildning i

länet. Vi vill behålla nuvarande folkhögskolor, Eskilstuna och Åsa folkhögskola, i landstingets regi för att höja utbildningsnivån och erbjuda en möjlighet till ny start i livet.

Dammsdals skola för ungdomar med autismspektrumdiagnos har en värdefull verksamhet med hög kompetens. Vänsterpartiet anser att denna spetskompetens är viktig att behålla i landstingets regi.

Utbildning inom jord- och skogsbruk på Öknaskolan är en viktig resurs och bidrar till att bibehålla en levande landsbygd. Samarbetet med Nynäs skapar ett unikt område för utbildning, rekreation och kultur i länet.

Personalperspektivet



Förutsättningar

Personalperspektivet beskriver vad det innebär för landstinget att vara en bra arbetsgivare och hur personalens resurser ska tillvaratas och utvecklas i syfte att stödja de strategiska målen i medborgarperspektivet.

Strategiska mål

Landstinget är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta och engagerade medarbetare som deltar aktivt i utvecklingen av verksamheten.

Anställdas rättigheter

Personalen är vårdens viktigaste resurs. En frisk personal som trivs med sitt arbete är grunden för att landstinget ska kunna drivas framåt. Sjukskrivningar är kostsamma. Friskvård och andra förebyggande insatser lönar sig i längden. Därför ska vi på olika sätt arbeta för en hälsosam arbetsmiljö och minska sjuknärvarons negativa påverkan på infektionsrisken inom vården. Karensdagen för vårdpersonal ska därför succesivt ersättas ekonomiskt av arbetsgivaren med början inom akutvården.

Vi anser att heltid ska vara en rättighet, deltid en möjlighet för de anställda. Vänsterpartiet arbetar på riksnivå för att arbetstidslagen ändras så att sex timmars arbetsdag ska vara norm.

Kostnaden för inhyrd personal är dubbelt så hög som för fast anställda. Ambitionen måste vara att ha så många fast anställda som möjligt. Möjligheten till lagstadgad semester under olika semesterperioder borde prövas i överenskommelse med de fackliga organisationerna och med skälig ersättning.

För att skapa bättre arbetsvillkor för timanställda, minska övertiden för de fast anställda och skapa en ny väg för rekrytering bör personalpooler inrättas. De bör organiseras utifrån respektive verksamheter för att garantera kompetensen inom poolen.

Alla anställda i offentligt finansierade verksamheter ska ha villkor motsvarande kollektivavtal samt lagstadgad meddelarfrihet. Dessa krav gäller även underleverantörer. Antidiskrimineringsklausuler ska användas vid upphandling så att kontrakt med entreprenörer som diskriminerar kan brytas. Krav på reglerad verksamhetsövergång ska finnas i alla avtal.

Organisation och arbetstider ska utformas så att de anställda inom landstinget kan förena arbetsliv med föräldraskap. Arbetstidsmodeller med inflytande från de anställda ska införas.

Gräset är grönast i Sörmland

Den bästa marknadsföringen för landstinget som arbetsgivare är en nöjd personal. Sjukhusmiljöerna behöver göras mer trivsamma både för personal och besökare. De planerade om- och nybyggnationerna förbättrar arbetsmiljön.

Fortbildning av personalen fyller många funktioner. Det är viktigt att landstinget fortsätter utvecklingen mot en lärande organisation. Fortbildning vitaliserar organisationen och arbetstiden måste räcka till för att omsätta kunskaperna i verkligheten.

Specialistutbildning på betald arbetstid för sjuksköterskor ska utökas. Vi ser sjuksköterskornas ökade ansvar i vården, särskilt där andelen hyrläkare är hög. Generellt sett kan vården effektiviseras då större ansvar läggs på sjuksköterskorna. Denna utveckling bör även innebära en nivåhöjning för sjuksköterskornas löner.

Utbildningsplatser för ST-läkare är ett bra sätt att rekrytera läkare. Möjlighet till egen forskning är också viktigt, både för att rekrytera och att behålla personal.

Ursprung, kön eller sexuell läggning, ska aldrig hindra någon från att söka en tjänst inom Landstinget Sörmland. Vi ska också ta vara på de möjligheter som samhället erbjuder för att kunna ge personer med funktionsnedsättning en anställning.

Process- och förnyelseperspektivet



Förutsättningar

Process- och förnyelseperspektivet beskriver hur förutsättningar skapas för en ständig utveckling och förbättring av verksamheten i syfte att stödja de strategiska målen i Medborgarperspektivet.

Strategiskt mål

Landstinget levererar effektiva och säkra tjänster genom tydliga processer, ständiga förbättringar och samverkan.

Framtidsutmaningar

Landstingets kvalitetsarbete ska i stor utsträckning initieras och drivas inifrån den egna verksamheten i syfte att tillvarata idéer och erfarenheter från personalen på ett systematiskt sätt. Samtliga verksamheter har ett grundläggande ansvar för detta och att realisera effekterna. Verksamhetsutveckling är en integrerad del i det dagliga arbetet för att öka produktiviteten och säkra en god ekonomisk hushållning.

Arbetet med framtidens hälso- och sjukvård och Sveriges friskaste län 2025 innebär att landstinget tagit ett stort ansvar för att möta framtida utmaningar utifrån befolkningens nuvarande hälsostatus.

Den nya patientlagen som träder i kraft 1 januari 2015 kommer att innebära informationsarbete samt ändrad besöksstruktur. Vi ser detta som ett viktigt utvecklingsarbete som kräver omvärldsanalys och samarbete över länsgränser.

Förebyggande hälsoarbete är en förutsättning för att klara framtida utmaningar inom hälso- och sjukvården. Sociala investeringsfonder är en bra metod för att möjliggöra det förebyggande arbetet.

Hälsoekonomiska beräkningar är viktiga för att prioriteringar ska kunna göras inom hälso- och sjukvården. Dessa beräkningar tar hänsyn till vad som ur ekonomisk synvinkel är rätt satsning utifrån allas lika värde. Beräkningarna visar på betydelsen av förebyggande arbete.

Det finns goda förutsättningar att förbättra vården med hjälp av olika slags e-tjänster som förbättrar tillgängligheten och bidrar till att öka patienternas delaktighet i vården. Det är avgörande att de IT-system som används är användarvänliga, robusta och driftssäkra. Tjänsterna måste utformas på ett sätt som garanterar att personlig information inte hamnar i fel händer. IT-systemen måste integreras med övriga landsting för att göra mest nytta.

Det personliga mötet i vården måste präglas av flexibilitet och lyhördhet inför patientens behov. Detta kan aldrig ersättas av tekniska lösningar, utan tekniken ska vara ett hjälpmedel för skapa bättre förutsättningar för mötet mellan vårdgivare och patient i en personcentrerad vård.

Ett län i utveckling

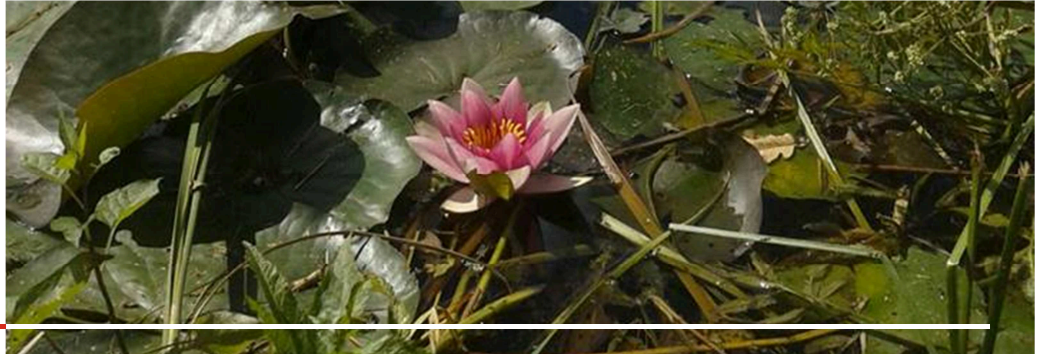
All vård inom landstinget ska vara evidensbaserad, det vill säga att vården ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet. En aktiv forskningspolitik ska bedrivas kring hälsans sociala bestämningsfaktorer där forskning om genus och hälsa ingår. Forskning med socialmedicinskt perspektiv och med genusperspektiv prioriteras. Även studier kring funktionsnedsattas ohälsa bör främjas.

Sveriges Kommuner och Landstings rapport "Gör jämlikt – gör skillnad. Samling för social hållbarhet minskar skillnader i hälsa" om hälsans sociala bestämningsfaktorer ska vara utgångspunkt för utvecklingsarbetet i länet.

Den medicinska tekniken och behandlingsmetoderna utvecklas i ett raskt tempo. Från det att Statens beredning för medicinsk utvärdering går ut med rekommendationer om en behandling så tar det många år innan den genomförs i hela landet. Ett strukturerat arbete inom landstingets råd för kunskapsstyrning är en viktig faktor för att kunna möta framtidens utmaningar inom hälso- och sjukvården. Arbetet ska bidra till att vården blir mera jämlik, samtidigt som resultaten blir bättre och säkerheten och kvaliteten för patienterna och brukarna höjs. Möjligheten till egen forskning är en viktig faktor vid rekryteringsarbete inom landstinget.

Det finns goda förutsättningar att förbättra vården med hjälp av olika slags e-tjänster som förbättrar tillgängligheten. Tjänsterna möjliggör också åtkomst till personlig hälsodokumentation som förbättrar patientens möjlighet att vara delaktig i sin egen vård.

Miljöperspektivet



Förutsättningar

Miljöperspektivet beskriver hur landstingets verksamheter, i sitt dagliga samt långsiktiga arbete, ska utformas för att skona miljön från negativ påverkan. Landstinget Sörmland ska fortsätta arbetet med att bli miljöledande landsting och aktivt medverka till att de regionala miljömålen uppnås. Miljöarbetet ska utvecklas inom landstingets samtliga verksamhetsområden.

Strategiska mål

Landstinget bedriver ett miljöarbete fokuserat på att minimera miljöbelastning och förebygga föroreningar genom att arbeta med prioriterade miljöaspekter.

Rättvisa och solidaritet

Vänsterpartiet anser att rätten till en god miljö handlar om rättvisa och solidaritet – frågor som Vänsterpartiet alltid kämpat för. Resurser måste fördelas inom ramarna för ett rättvist miljöutrymme.

Sörmland är ett vackert landskap och vi vill att alla som bor här och de som besöker Sörmland ska ha möjlighet att njuta av och ha tillgång till natur, sjöar och hav både idag och imorgon.

Nynäs och Naturreservatet Stendörren, besökarantalet ökar och området är viktigt både som rekreation och för turism. Ökad tillgänglighet har gjort Nynäs till en resurs för alla sörmlänningar och andra besökare.

Arbetet med en ny vision för Öknaskolan och Nynäs pågår. Den tänkta utvidgningen av antalet betesdjur på Nynäs och leverans av ekologiskt kött till landstingets verksamheter behöver ses över för att hålla nere djurhållningens negativa påverkan på klimatet.

Vi vill se en snabb utveckling av vindkraft vid Ökna både som produktion av el och som en del i utbildningen kring mindre vindkraftverk. Energi från solceller bör också produceras och även detta ska ingå i utbildningen.

Guld

Under 2012 antogs ett miljöprogram med indikatorer och åtaganden visar vilken väg landstinget ska gå för att nå miljömålen. Programmet är framtidsyftande och lyfter det miljöansvar som det innebär att vara ett miljöcertifierat landsting. Landstingets intention att öka miljöansvaret genom att uppnå "nivå guld" ser vi positivt på.

Inom landstinget finns det många möjligheter att minska energianvändningen, till exempel genom investeringar. Det är viktigt både för ekonomi och miljö. Medvetet arbete med all upphandling är också en angelägen del i miljöarbetet.

Landstinget måste beakta miljöaspekterna vid planering av all verksamhet. Genom att oftare använda videokonferenser kan personalens och politikernas resande minskas. De tekniska systemen för detta måste kunna kommunicera med andra landsting och ha kapacitet för framtida utveckling.

Läkemedelsrester i avloppsvattnet är ett stort samhällsproblem. Vi vill ta initiativ till ett samverkansprojekt med kommunerna om att förstärka reningsprocessen i de kommunala reningsverken. Forskning inom området pågår och landstinget bör ta fram förslag till åtgärder.

Vänsterpartiet anser att användandet av klimatstörande gaser i vården bör ske sparsamt och med kontrollerat omhändertagande av restprodukter.

Kollektivtrafik

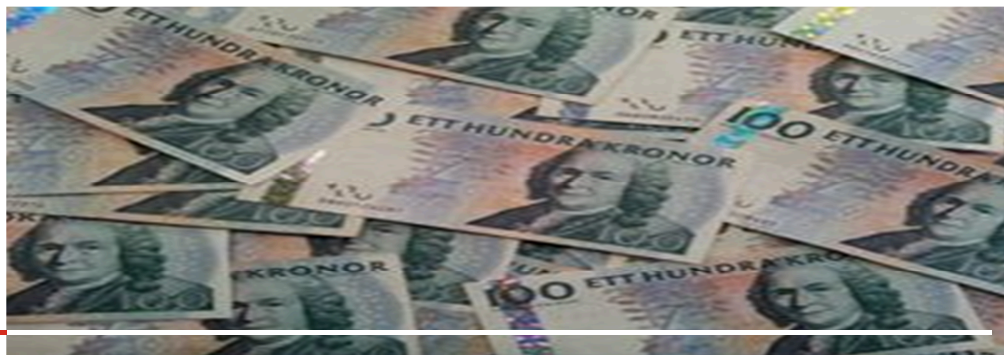
Samtliga fordon i kollektivtrafiken ska drivas med minsta möjliga miljö- och klimatpåverkan och de bränslen som används ska vara miljö- och etikklassificerade. En intensifierad satsning på biodrivmedel ska göras i samarbete med länets kommuner.

Ny teknik och nya drivmedel kräver omfattande investeringar i infrastruktur och det är viktigt att denna utbyggnad sker samordnat och planerat. Därför ska miljöfordon ägas av landstinget, inte av enskilda trafikoperatörer.

Eftersom vi vill behålla våra sjukhus i länet är planering av sjukresor och andra transporter av stor betydelse. Vänsterpartiet vill satsa på avgiftsfria sjukresor med kollektivtrafik. En utveckling av kommunikationerna i nord-sydlig riktning för att möjliggöra bättre resande för såväl patienter, anhöriga som landstingets personal är viktig. Detta är ett led i en sammanhållen sjukvård.

En regional tåg- och busstrafik med täta turer för arbetspendling är grundläggande. Projektet Ostlänken kommer att ge betydande miljövinster. Ökad användning av TGOJ-banan skulle kunna vara en viktig faktor för att stärka länets utveckling.

Ekonomiperspektivet



Förutsättningar

Ekonomiperspektivet beskriver hur landstinget på ett kostnadseffektivt sätt ska hushålla med tillgängliga resurser för att skapa och behålla en god ekonomi som ger handlingsfrihet och inte belastar kommande generationer i syfte att stödja de strategiska målen i Medborgarperspektivet.

Strategiskt mål

Landstinget har en stark ekonomi i balans.

En hållbar ekonomi

Sörmland uppvisar ett sämre hälsoläge än landet i övrigt. Detta medför att satsningar på förebyggande hälso- och sjukvård är extra viktiga. Särskilda insatser behöver göras för att möta den större andelen äldre och den ökade sjukligheten, både förebyggande insatser och vård och behandling.

Den tekniska utvecklingen inom vården medför att allt fler medicinska åkommor kan behandlas. En sjukvård som är i ständig medicinsk och teknisk utveckling, samtidigt som efterfrågan på sjukvård ökar, kommer ofelbart att innebära kostnadsökningar för landstinget.

Vänsterpartiet ser positivt på utvecklingsmöjligheter som tekniken medför. Vi kan kalla det för en utmärkt vinst inom välfärden om den kostnadseffektivisering som sker ger ett överskott som ger oss möjligheter till att kunna använda tid och pengar på andra viktiga områden.

Landstingets verksamheter ska i första hand finansieras gemensamt genom skatten, där avgifter i huvudsak användas som styrmedel för att nå verksamhetsmålen. Vår grundinställning är att vård och trafik inte ska upphandlas utan drivas i egen regi, inte minst för att undvika resursslöseri i form av onödiga kostnader och byråkrati. Inga nya utförsäljningar av landstingets verksamheter ska ske. Alla sjukhus ska drivas i offentlig regi.

De nationella riktlinjerna utarbetade av socialstyrelsen ligger till grund för gemensamma vårdprogram i syfte att få en god och säker vård på likartat sätt för hela befolkningen. Detta medför också ökade kostnader för landstinget. Vi anser att stora och kostnadsdrivande reformer bör innehålla en motsvarande ökning av statsbidragen.

Inom ramen för arbetet med Framtidens hälso- och sjukvård planeras omfattande investeringar på landstingets sjukhus. Även inom landstingets vårdcentraler finns renoveringsbehov. Investeringarna är nödvändiga för att åstadkomma bättre arbets-

och vårdmiljö. Samtidigt kommer investeringarna att innebära förhöjda driftskostnader.

För att prioritera det förebyggande arbetet inom hälso- och sjukvården är en fortsatt satsning på investeringsfonder en bra metod.

Vänsterpartiet gör skillnad

Vänsterpartiets budget för 2015-2017 utgår från det budgetförslag som presenteras av fyrpartikoalitionen (S, Mp, C och Fp). Genom budgetförhandlingar har Vänsterpartiet fått gehör för flera av våra förslag för utveckling av hälso- och sjukvården i Landstinget Sörmland. En central fråga som både fyrpartikoalitionen och Vänsterpartiet prioriterar är utökad betald specialistutbildning för sjuksköterskor. Genom denna satsning vill vi minska personalbristen inom landstinget.

Vänsterpartiet gick till val med en valplattform där primärvården och personalfrågorna lyfts fram som viktiga utvecklingsområden. Dessa områden har även varit huvudpunkter i våra budgetförhandlingar med fyrpartikoalitionen och vi har fått gehör för flera av våra förslag. Följande satsningar från Vänsterpartiet kommer att finnas med i fyrpartikoalitionen budget inom de områden där budgetförstärkning kommer att göras:

- Utredning om förstärkt samarbete med kommunerna för att förebygga psykisk ohälsa bland barn och unga
- Resurser till kvällsöppen barnmottagning i Nyköping
- Stärkt stöd på förlossningskliniker genom så kallade doulor med flerspråkig kompetens
- Införande av fasta pooltjänster i stället för timtjänst
- Tilläggsuppdrag för vårdcentraler i utsatta områden utifrån projektet "Vård på lika villkor"
- Flexibla öppettider på vårdcentralerna, särskilt i pendlingsorter
- Kompetenshöjning inom psykisk ohälsa på vårdcentralerna
- Utlokalisering av viss specialistvård till vårdcentralerna

Vi är glada över att ha kommit överens om att dessa viktiga insatser behövs inom Landstinget Sörmland. Vänsterpartiet arbetar politiskt i opposition och lägger därför en egen budget. Där beskriver vi på vilket sätt vi vill arbeta med att utveckla verksamheterna inom landstinget och gör ytterligare några satsningar inom angelägna områden.

Vänsterpartiet vill mer

Vi för en politik som gör skillnad. Även om vi fått gehör för flera av våra förslag så har vi ytterligare områden som är viktiga för att utveckla Landstinget Sörmland i rätt riktning. Vi vill använda utrymmet avsatt för oförutsedda utgifter till följande angelägna insatser:

Avgiftsfri mammografi	3 Mnkr
Ökad bemanning på ungdomsmottagningar	3 Mnkr
Stärkt beroendevård och öppenvård inom psykiatri	3 Mnkr
Förstärkt akutsjukvård	2 Mnkr
Samtalsbehandlare på vårdcentralerna	4 Mnkr
Fler familjecentraler	2 Mnkr
Ersätta karensdag för personal på akuten	4 Mnkr
Fria sjukresor med kollektivtrafik	3 Mnkr

Totalt: 25 miljoner

Budgetramar

Budgetramen bygger på, under respektive nämnd, redovisade driftförändringar, omfördelningar mellan nämnder samt uppräknings för löne- och kostnadsökningar.

Tkr	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Nämnden för kultur, utbildning och friluftsvksamhet	94 067	102 418	114 184
Patientnämnden	2 510	2 573	2 642
Revisionen	4 616	4 731	4 859
Landstingsstyrelsen	7 357 910	7 624 417	7 890 975
Verksamheternas resultat	37 000	28 000	20 000
Summa budgetramar	7 496 103	7 762 139	8 032 660

Landstingsstyrelsens budgetram innehåller hälso- och sjukvård, hälsoval, tandvård, habilitering, regional verksamhet, landstingsgemensamt, landstingsdirektörens staber samt verksamhets- och ledningsservice inklusive politisk ledning.

Resultaträkning

Resultaträkningen visar verksamhetens kostnader och intäkter, skatteintäkter och statsbidrag samt finansiella kostnader och intäkter. Skillnaden mellan intäkter och kostnader utgör årets resultat.

Mnkr	Bokslut 2013	Budget 2014	Prognos 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Verksamhetens intäkter	1 055,2	1 020,8	1 128,7	1 083,0	1 088,0	1 093,0
Verksamhetens kostnader	-7 664,4	-7 984,0	-8 096,9	-8 362,1	-8 623,1	-8 878,7
Avskrivningar	-206,7	-216,9	-210,5	-217,0	-227,0	-247,0
Jämförelsestörande poster	111,0	0,0	12,3	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-6 704,9	-7 180,1	-7 166,4	-7 496,1	-7 762,1	-8 032,7
Skatteintäkter	5 348,6	5 487,3	5 500,6	5 753,4	6 045,4	6 345,5
Inkomst- och kostnadsutjämnings	1 008,7	1 172,7	1 169,9	1 233,8	1 265,2	1 289,4
Generella statsbidrag	660,1	641,7	637,3	641,7	641,7	641,7
Skatter och statsbidrag	7 017,4	7 301,7	7 307,8	7 628,9	7 952,3	8 276,6
Värdeökning pensionsskuld	-43,7	-36,0	-26,5	-40,6	-60,9	-84,6
Finansiella intäkter	92,8	48,0	82,6	50,0	46,5	46,5
Finansiella kostnader	-13,4	-4,2	-11,2	-24,2	-38,8	-58,8
Jämförelsestörande poster	-213,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella poster	-177,4	7,8	44,9	-14,8	-53,2	-96,9
Årets resultat	135,1	129,4	186,3	118,0	137,0	147,0
Årets resultat exkl Karsudden				153,0	162,0	167,0
-procent av skatter och statsbidrag				2,0%	2,0%	2,0%

Balansräkning

Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen vid verksamhetsårets slut uppdelat på tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder.

Mnkr	Bokslut 2013	Budget 2014	Prognos 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	5,7	17,0	15,0	19,0	22,0	26,0
Materiella anläggningstillgångar	1 682,0	1 805,5	1 968,3	2 792,0	3 536,0	4 380,0
Finansiella anläggningstillgångar	50,1	50,1	55,9	56,0	56,0	56,0
Summa anläggningstillgångar	1 737,8	1 872,6	2 039,2	2 867,0	3 614,0	4 462,0
Bidrag till statlig infrastruktur	339,8	354,0	330,0	320,0	311,0	301,0
Summa bidrag till statlig infrastruktur	339,8	354,0	330,0	320,0	311,0	301,0
Omsättningstillgångar						
Varulager	32,7	32,0	35,0	35,0	35,0	35,0
Kortfristiga fordringar	691,7	650,0	550,0	550,0	550,0	550,0
Kortfristiga placeringar	2 365,6	2 616,0	2 866,6	2 608,0	2 600,0	2 800,0
Likvida medel	615,7	150,0	150,0	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	3 705,7	3 448,0	3 601,6	3 243,0	3 235,0	3 435,0
SUMMA TILLGÅNGAR	5 783,3	5 674,6	5 970,8	6 430,0	7 160,0	8 198,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	1 600,8	1 849,6	1 787,1	1 905,1	2 042,1	2 189,1
-därav årets resultat	135,1	129,4	186,3	118,0	137,0	147,0
Summa eget kapital	1 600,8	1 849,6	1 787,1	1 905,1	2 042,1	2 189,1
Avsättningar						
Avsatt till pensioner	1 922,2	2 008,2	2 048,1	2 172,0	2 330,2	2 525,5
Andra avsättningar	319,3	339,2	275,6	182,5	94,5	0,5
Summa avsättningar	2 241,5	2 347,4	2 323,7	2 354,5	2 424,7	2 526,0
Skulder						
Långfristiga skulder	173,4	173,4	173,4	0,0	250,0	950,0
Kortfristiga skulder	1 767,6	1 304,2	1 686,6	2 170,4	2 443,2	2 532,9
Summa skulder	1 941,0	1 477,6	1 860,0	2 170,4	2 693,2	3 482,9
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	5 783,3	5 674,6	5 970,8	6 430,0	7 160,0	8 198,0

PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER						
Borgensåtagande	30,0	---	10,0	---	---	---
Pensionsskuld	4 416,3	4 277,6	4 258,3	4 158,5	4 088,4	4 044,6
Övriga pensionsförpliktelser	5,0	6,0	5,0	6,0	6,0	6,0
Förvaltade fonder	21,3	21,0	22,0	22,0	22,5	23,0
Leasing	9,4	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0

Förändringar budgetram

Tkr	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Hälso- och sjukvård			
Föregående års budget	5 120 398	5 294 249	5 470 571
Generell uppräknings	100 228	128 392	142 301
Utökad ram länssjukvården	52 000	-1 000	
Strategiska personalsatsningar	30 000	10 000	20 000
Statsbidrag professionernas kompetens, BP-15	-28 000		
Schemaläggning 2 av 5 helger	15 000	15 000	
Läkemedel	10 000		
Jämlik cancervård, kostnad	10 000		
Statsbidrag jämlik cancervård, BP-15	-10 000		
Utveckling Kostnad Per Patient (KPP)	3 000		
Internetbaserade psykiatriska utredningar	2 100	-2 100	
Beredskapsjour i primärvården	1 000		
Statsbidrag för asylsökande	-10 000		
Asylsökandes hälso- och sjukvård	15 000		
Tillgänglighet	-20 000		
Framtidens hälso- och sjukvård	-20 000		
Klinisk behandlingsforskning	800		
Scandionkliniken Uppsala	4 000		
Biobank och Tobiasregistret	270	-270	
Fastighetsplan exkl finansiella kostnader	43 000	11 000	23 000
Mobila team		10 000	10 000
Rättspsykiatrisk vård		7 300	
Informationsförsörjning EDIL	-2 000		
SYSteam Cross	-6 000	-2 000	
Statsbidrag sjukskrivningsmiljarden, omklassificering	-23 247		
SITHS-kort, flytt till VLS	-2 300		
Överflyttning från privata vårdgivare till Hälsoval	-6 000		
Avgiftsfri mammografi	3 000		
Ökad bemanning på ungdomsmottagningar	3 000		
Stärkt beroendevård och öppenvård inom psykiatri	3 000		

Förstärkt akutsjukvård	2 000		
Ersätta karensdag för personal på akuten	4 000		
Årets budgetram	5 294 249	5 470 571	5 665 872
Hälsoval			
Föregående års budget	836 854	896 191	939 046
Generell uppräknings	16 737	22 255	25 192
Ersättning demografi	3 500		
Öka antal ST-läkare under tre år	7 000		
Stärkt psykologkompetens inom primärvården		6 000	6 000
Fler primärvårdsläkare	15 000	15 000	15 000
Systemutveckling, listning och privata vårdgivare	-1 900	-400	
Höjning besökstak perifera VC	4 500		
Utökning av CNI	3 000		
Tkr	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Överflyttning från privata vårdgivare till Hälsoval	6 000		
SITHS-kort, flytt till VLS	-500		
Samtalsbehandlare på vårdcentralerna	4 000		
Fler familjecentraler	2 000		
Årets budgetram	896 191	939 046	985 238
Tandvård			
Föregående års budget	172 767	179 222	183 703
Generell uppräknings	3 455	4 481	4 960
Kostnadsfri tandvård för ungdom	3 800		
FoU-medel tandvård, flyttas till LD-staben	-800		
Årets budgetram	179 222	183 703	188 663
Habilitering			
Föregående års budget	170 934	127 313	133 495
Generell uppräknings	2 459	3 182	3 605
Sjukresor, flytt till regional verksamhet	-48 000		
Neuropsykiatri	2 000	3 000	3 000
SITHS-kort, flytt till VLS	-80		
Årets budgetram	127 313	133 495	140 100
Regional verksamhet			
Föregående års budget	278 554	354 097	374 541
Generell uppräknings	6 593	8 594	9 842
Kollektivtrafik inkl resor mellan sjukhusen	1 000		
Citybanan	1 000	1 000	
Utökad tågtrafik	10 000	10 000	
Samhällskontraktet	3 000		
Sjukresor, flytt från Habiliteringen	48 000		
Organisationsbidrag enl LS §197/13	500		
Kreativ näring (medarrangör Mälartinget)	150	-150	

Regionförbundet, justering nivå	2 200		
Kultur på recept, flyttas från KUS	100		
Fria sjukresor med kollektivtrafik	3000		
Årets budgetram	354 097	374 541	384 383
Landstingsgemensamt			
Föregående års budget	219 329	220 495	234 818
Pensioner	6 361	8 369	9 931
Tomställda lokaler	-300		
LÖF, premien	6 298		
Projektmedel LS	5 000		
Avgift SKL, utökning 2014	96	177	188
Interna räntor, nivåjustering	-1 617	-3 230	
Oförutsedda kostnader	-14 702	8 982	4 209
Finansiella omkostnader	30	25	
Årets budgetram	220 495	234 818	249 146
Tkr	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Landstingsdirektörens staber			
Föregående års budget	129 789	143 100	151 245
Generell uppräknig	2 596	3 578	4 081
Effektivisering	-1 299	-1 433	-1 513
Extra effektivisering	-6 200		
Heltidssatsning, PU	6 000	6 000	
Forskningsanslag närvård	2 000		
E-hälsa	1 500		
Ekonomisystem	1 000		-1 000
Ombyggnad intranätet	-1 000		
KliPP och AT-sjuksköterskor, PU	-500		
Kommunikationsenheten, inf kampanj	-300		
FoU-medel tandvård, flytt	800		
Samlad redovisning och Sörminkasso, flytt av ram	6 116		
Ekonomiobjektet, flytt av ram	2 738		
SITHS-kort, flytt till VLS	-140		
Årets budgetram	143 100	151 245	152 813
Verksamhets- och ledningsservice inkl politisk ledning			
Föregående års budget	146 011	143 243	137 998
Generell uppräknig	2 920	3 582	3 726
Effektivisering	-1 064	-1 027	-964
Extra effektivisering	-3 800	-10 000	-20 000
Inköp, förstärkt organisation	7 000		
ESTELL, utökning tjänster	-1 600		

Måltidsvärdar "Framtidens kök"		5 000	5 000
DU-nämnden, PU	-200		
Arkivering av tandvårdsjournaler	-500		
E-handelssystem		-2 800	
Pensionsavtal politiker, OPF-KL	150		
Samlad redovisning och Sörminkasso, flytt av ram	-6 116		
Ekonomiobjektet, flytt av ram	-2 738		
SITHS-kort, flytt till VLS	3 180		
Årets budgetram	143 243	137 998	125 760

